

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára:
Negyedévre 1 pengő 60 fillér

Száma: 16 fillér.

Szerkesztőségi 88, kiadóhivatali telefon sz. 67.

Adó és építkezés.

Megirtuk azt, hogy a pénzügyminiszter készül ismét bevezetni a házosztályadót. Megjegyeztük azt is, hogy amennyiben a háboru előtti szellemben veit házosztályadó bevezetéséről van szó, akkor örömmel üdvözlí majd ezt az intézkedést az adózó polgárság, mert ma a háztulajdonos által lakott házak és házrészek után is tulajdonképen házbéradót fizet a háztulajdonos.

Ezzel kapcsolatban igen érdekes és egyben súlyos a mohácsi háztulajdonosok helyzete. Ugyanis közismert tény az, hogy Mohácson lakáshiány van. Általánosságban tapasztalható ez a hiány ugy a kis-, mint a nagy lakásoknál. A lakáshiány, a piac örök szabályai szerint, lakásdrágaságot eredményez. Kis lakásokért is tekintélyes összegeket fizetnek a lakók Mohácson, miután pedig a lakók nagyobb része közalmazott, ez a lakásdrágaság különösen azért érinti súlyosan valamennyit, mert ehhez képes a város alacsony lakbérosztályba van sorozva.

Kevés haszna van a magasabb házbérből azonban a háztulajdonosnak is, mert az igen magasan megállapított adókulcs, valamint az ehhez járuló pótlékok folytán nagyon sokat adnak le adóban. Ha azután a tulajdonos számítani kezd, a házvagyon legfeljebb csak a befektetett tőke betétkamatát jövedelmezi.

Már most, a lakáshiányon, illetve az ezzel kapcsolatos lakásdrágaságon csak építkezéssel lehetne segíteni. Igen ám, de ha számításbavesszük, hogy a ház legfeljebb a bankbetét kamatát hozza meg, akkor a tőketulajdonosnak nem érdemes építkezni. Nem érdemes különösen azért, mert az esetleges tömeges építkezések folytán megfelelő

számu lakás áll majd az igénylők rendelkezésére s így a lakások olcsóbbakká válnak, tehát esetleg ezt a hasznot sem hozzák meg.

Nem segít ezen sokat az állandóan engedélyezett újabb és újabb adómentesség sem. A vállalkozó tőke mindig többet akar keresni, mint amennyit egyszerű betéttel, vagy kinhelyezéssel elérhet. Addig számol aztán az ily tőketulajdonos, míg a végén nem épít.

Hogyan építsen ezekután az, aki sajátmaganak akar házat? Hogyan kalkulálja az be a drága építési költségeket s hogyan fedezze le számításiban tőkéjének hasznát, mert saját lakásában ugyan ugy számolják, mintha bérben lakna.

Az adó tehát igen fontos tényezője az építkezésnek s ezt az új házosztályadó megállapításánál figyelembe kell venni.

Illetékes helyen is igen sokszor megállapították azt, hogy mai adórendszerünk tulságosan komplikált, szétágazó és változtatni kellene rajta. Ezek a megállapítások nem mai keletűek s az érdekelt adózó polgárság jogkérdézi, hogy miért nem történtek már eddig intézkedések megváltoztatására? Évek óta hangoztatják az adórendszer reformját és évek óta csak foltozások történnek.

Igazságos, a valóságos életet figyelembevevő adórendszer az egyedüli útja az építkezés megindításának. Ez pedig aztán nemcsak a háztulajdonosokon segít, hanem a munkáskezek ezreinek ad kenyeret. A gazdasági körforgás örök törvényei pedig ezeket a megkeresett pengőket ismét visszaviszik a gazdasági vérkeringésbe s éltető elemeivé válnak.

Sohasem szabad elfelejteni azt, hogy nem lehet egyik

társadalmi, vagy gazdasági réteget elnyomni, anélkül, hogy a másik meg ne érezné. Szabadabb levegőt, megfelelőbb adórendszert vár tehát

ebben az új esztendőben mindenki, mert csak ez lehet az útja az új munkának és az új megélhetési lehetőségeknek.

A szociális gondoskodás térhódítása a hivatalos felfogásban.

Majd minden város bevezette a családirer rendszerét.

A város képviselőtestületének mult heti gyűlésével kapcsolatban megemlékeztünk arról a tervről, amely szerint az állandó napszamosoknál ezután bevezetik a családi bér rendszerét. A tervezet progresszivitása igen jó szociális gondoskodásra való s mindazok, akik a ma szociális problémáit nyitott szemmel figyelik, csak elismeréssel adózhathatnak a város vezetőségének ezért a gondolatért.

A tervezet egyidejű más városok hasonló elgondolásával és országsszerte tapasztalható oly megmozdulás, amely a család, a gyermek megbecsülését jelenti. Hába szóholáltak és beszéltek oly sokat az egyke ellen, ha a szegény napszamos embernek nem volt megfelelő keresete, hogy a nagyobb számu családot eltarthassa.

Az egyke elleni küzdelem, a család fontosságának nemzeti szempontból való megbecsülése csak a kereseti lehetőségek emelésével történhet hathatósan.

Amikor azonban örömmel állapítjuk meg azt, hogy a szociális gondoskodás a hivatalos felfogásban ily biztatóan terjed, ugyanakkor le kell szegezni azt is, hogy

a mai nagy szegénység tengerében ez édes kevés.

Gyökeres változásnak kell elkövetkezni éppen elsősorban a hivatalos felfogásban, hogy *a millió kisegzisztencia becsületes életlehetőségét biztosítsuk.*

El kell tűnni az olyan napszámóknak, amelyek a megélhetést nem biztosítják s csak a tengődésre adnak alapot, mert ez az első út ahhoz, hogy

teljes erővel felléphessünk a szélsőségek térfoglalásával szemben.

Ma már túl vagyunk azon, hogy »mindig volt és mindig lesz szegény ember«. Amennyire ez a megállapítás igaz, annyira nyomban az is megállapítható, hogy nagy a különbség a békebeli szegénység és a mostani nagy nincstelenség között. A békebeli munkalehetőség mellett, aki dolgozni akart és tudott, nagyobb darabb kenyeret keresett, mint ma. Adva volt az alkalom, hogy a szegény család minden tagja kaphasson foglalkozást és így összetéve a keresetet, szegényen, de nagyobb nyomorúság nélkül élhettek az emberek. Ma, amikor csak néha, átmenetileg, tud minden munkás munkához jutni, a családban legfeljebb egy ember jut munkához s

ennek az egynek a keresetéből él az egész család.

Ez az élet már nem élet, hanem nyomorúság. Ezeket a családtagokat már igen könnyen vezethetik tévútra, elégedetlenséghez a szélsőséges izgatók, akár balról, akár jobbról jönnek.

Ha azután a nagyobb gondoskodás, a nagyobb darab kenyér lehetőségeinek megadása olyan intézményeknél meghonosodott, amelyek állami, vagy városi vezetés alatt állanak, akkor könnyebb lesz a magánvállalatoknál is elérni azt, hogy mindenki a megérdemelt tisztességes munkabért megkaphassa.

Általában, a legszélesebb körökben meg kell gyökerezni annak a felfogásnak, hogy nem elég a nyomort enyhíteni,

a nyomort meg kell szüntetni!

Nem elég a hiányzó ruhadarabokat jótékonykodó szíveknek megvenni, nem elég egyszer nagy ünnepen jóllakolni a szegényeket, nem elég kaláccsal, adománnyal erre az egy alkalomra ellátni, hanem

meg kell találni az utat és eszközöket ahhoz, hogy ennek a szerény megélhetésnek alapjai és lehetőségei minden kis családban meglegyenek.

A törvényhozásnak a polgári fogalom határáig radikálisnak kell lenni, nehogy a tömegek legyenek azzá.

Karácsonykor egy kis cikkben írtuk meg a szigeti kisfiú mondatát: »Nem bánom én, hogy milyen a kenyér, csak legyen... Ezt ajánljuk az illetékesek figyelmébe. A szegénység nem válogatós, de kenyeret akar, megfelelő adagot minden családtagnak s ez a kívánsága oly jogos, hogy abban senki sem kételkedhet!

Erkölcsös, tiszta élet — szaktekintélyek megvilágításában

A Kat. Legényegylet előadásorozatán, múlt csütörtökön dr. Kemenes László orvos, v. egyetemi tanársegéd tartott előadást, amelynek lényege a tiszta, erkölcsös élet megvilágítása volt, orvosi szempontból.

Dr. Kemenes László szaktekintélyek véleményét adta le, amelyek legjobban igazolják azt, hogy az erkölcsös, tiszta élet az igazi és az egészséges életmód. Ezekből a szakvéleményekből néhányat alább közlünk:

A kristiániai egyetem orvosi tanári kara szerint: „Az a nemrégiben, különböző személyek által nyilvánított s lapokban gyűléseken ismételt vélemény, hogy az erkölcsös élet az egészségre nézve káros, a mi ezennel

egyhangulag nyilvánított tapasztalataink szerint helytelen. Mi nem tudunk semmi betegségről, vagy gyengeségről, melyről szábad volna, vagy lehetne azt állítani, hogy a teljesen tiszta és erkölcsös életből keletkezett.”

Dr. Kornig, kiváló német szakorvos: „Minden odairányuló állítás, hogy a testi és lelki tisztaság többé, vagy kevésbé súlyosan megzavarja a testi és lelki egészséget s hogy az erkölcs-telen élet különböző okokból természeti szükségnek tekintendő, közelebbi megvilágításánál, teljesen tarthatatlannak bizonyult. Ellenkezőleg, nemcsak az erkölcsösség, hanem az okosság és a magunk szeretete is egyenesen követeli az önmegtartóztatást és egy erény sem nyer olyan gazdag jutalmat a földön, mint a tisztaság és a házassági hűség.”

Wacton híres angol szakorvos: „Ha egy fiatalembernek, a nevelésére kellően felügyelve a lelkét illetlen dolgok nem alacsonyították le, rendszeren könnyű lesz számára tisztának maradni és ehhez semmi különös nagy erőfeszítésre nem lesz szüksége. Minden önként eltökélt tiszta ságban eltöltött év, a szokás hatalma által könnyebbé teszi számára, hogy továbbra is tiszta maradjon. A csak félig önmegtartóztatók, kiknél a megrögzött élvezethajhászonak a hidegvérűsége épügy hiányzik, mint a lelkiismeretes tiszta ember szilárdsága, egyszerre szenvednek a lemondás kínjait és a saját maguk megrontása felett érzett bűnbánat tépelődését is.”

Paolo Mategazza olasz élettan és embertan tudós: „Minden ember, de különösen az ifjúság tapasztalhatja magán a tisztaság jó hatásait. Az emlékezet gyors és szívós, a gondolkodás élénk és termékeny, az akarat erős, a jellem oly energiává acélosodik, melyről a kéjenceknek sejtelmük sincs. Egy üvög se mutatja nekünk a környezetet oly mennyei színekben, mint a tisztaság priz-

mája, mely szívárványszíneit ráveti a világ összes dolgaira s bennünket az állandó boldogság legnagyobb örömébe helyez minden árny nélkül.

Előadó a szaktekintélyek véleményeinek felsorolása után sorra cáfolta mindazon köztudatban levő állításokat, amelyek a könnyelmű életbe viszik a fiatalágot. Kimutatta, hogy mindenképpen egészségesebb a tiszta erkölcsös élet, mert a könnyelműség a betegségek százainak melegegya. Míg a szakorvosok százai foglalkoznak az erkölcs-telen élet következményeinek gyógyításával, addig olyan orvosok nincsenek, akik a tiszta élet káros következményeinek gyógyításából élének...

Cáfolja azt a mondatot, hogy az ifjúságnak ki kell tomlólnia magát. Az ifjúság vídamságának, életörömeinek nem a bűnből kell táplálkóznia, hanem a test egészségéből, erejéből, frissességéből, az Istenbe vetett bizó reményből.

Ismertette a „kétféle erkölcs“ ferde felfogását, amely a férfiak megbocsájtja bűneit, míg a nőktől tisztaságot követel. Csak egyféle erkölcs van; a tiszta erkölcs. Ezután ismertette az önmegtartóztatás tíz parancsolatát, majd utána a házassodás parancsolatait. Végül rámutatott azokra a veszélyes betegségekre, amelyek könnyelmű, erkölcstelen élet mellett ott leselkednek az ifjúság életében, készen a megrontásra és egészségének és életének tönkretételére.

A magas nivóju, igen érdekes és fontos előadást nagy figyelemmel hallgattak a megjelentek.

— Szilveszterest az Iparoskörben. A Mohácsi Iparosok Olvasóköre az idén is szilveszter várta tagjait az őszetendő bucsztatására Szilveszterkor. A Kör tagjai szép számban gyűltek össze. A rendezőség hangulatos szórakoztatásokkal igyekezett jókedvre deríteni a megjelenteket, ami sikerült is és a mulatság az ujesztendő hajnalába nyult.

A szőlőgazdáknak engedjék meg a borban való természetbeni adózást!

Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara most tartotta őszirendes közgyűlését. Baró dr. Mirbach Antal elnök a legutóbbi közgyűlés óta eltelt idő jelentősebb gazdavatkozású és a kamarai életben felmerült fontosabb mozzanatokkal foglalkozott elnöki megnyitójában.

Kiss Elemér igazgató beszámolt a kamara működéséről. Az elnöki megnyitóhoz és igazgató jelentéshez számos hozzászólás hangzott el, amelyek során, a közgyűlés javaslatokat fogadott el a szőlőgazdák részére a borban való természetbeni adózás lehetőségének megadása, a bortermelők fogyasztási adójának teljes eltörlése, illetve ennek az adónak kiegyezés alapján való kivétele, a gazdaadók fokozottabb védelme, a mezőgazdasági munkások és cselédek agkori biztosításának az özvegyekre való kiterjesztése iránt.

A közgyűlés foglalkozott a biztosítás államosításával és ennek kapcsán javaslatot fogadott el a magánbiztosító vállalatok felügyelő hatóságának megüresedő elnöki tisztségnek tökéletesen tájékozott és agrárgondolkodású szakemberrel leendő betöltésére vonatkozólag.

A közgyűlés egyhangú lelkesedéssel határozta el a kamarai illetékkulcsnak 1/2%-os emelését és kamara 1938. évi költségelirányzatának tárgyalása kapcsán a kamarai járási tisztviselői intézménynek teljes kiépítését sürgette.

HIRDESSEN a Mohácsi Hirlapban!

Mohácsi Torna Egylet 50 éve.

(Első közlemény).

Goethe: »A mult nem tér vissza, de a dicső mult fényugara még soká világít«.

Ebben az évben ünnepli az MTE 50 éves fennállását. Ez a félév század olyan hosszú idő, amellyel hazánkban kevés egyesület dicsekedhetik. Nehéz helyzete lenne a krónikásnak, ha a feledés és a mult sűrű ködében nem tudna keresztül világítani azokkal a fontos adatokkal, amelyeknek szerencsésen birtokában vagyunk. Ezt köszönhetjük elsősorban azoknak a lelkes alapítóknak és az egyesület fenntartóknak, akik a sportközönnyel szemben lelkesedésükkel és ügyszeretettel hajlékot adtak városunkban a testnevelésnek. Ha kezünkbe vesszük az elsárgult jegyzőkönyveket és feljegyzéseket, időrendi sorrendben kényes pontossággal találjuk a filmszerűen lepergő időnek, Mohács sportéletének ötven évét.

Az 1860 és 70-es években Angliából a sport őshazájából hódító útjára indul a kontinensre a testnevelés, hogy a forradalmak tüzeiben megtisztuló ifjúságot testben és lélekben harmónikus alakítsa át és kiformalja az új ember típusát, a modern embert. A testnevelés térhódítása az öreg Európában először Németországban jelentkezik, majd Svédország és Finnország mutat fel számottevő eredményeket. Lassankint Magyarországon is gyökeret ver ez a nemes mozgalom. A haladó ifjúság felkarolása révén a forrongás megérte gyümölcsét, mert 1874-ben megalakult Pesten a Magyar Atlétikai Club, amely először foglalkozott intenzíven, egyesület keretében a sporttal. Tanuló ifjúságunk az ország fővárosából a vidéki városokba is széthordta ezt az új eszmét s így jutott Mohácsra is, ahol termékeny talajra akadt.

Városunk fia Rüll János, a pécsi gimnáziumnak neves tornászönvendéke Pestre került, ahol mint főiskolás még fokozza sport tudását, a testnevelő mozgalom-

nak apostola lesz és itthon is népszerűsíti azt. A sport már 1882-ben megkezdte hódító útját városunkban, mert társadalmi uton 10 nevezővel uszóversenyt rendeznek Bar és Mohács között.

A versenyen résztvesz az itt állomásozó dragonyos ezred századosa és főhadnagya is. A beérkezés szerint: 1. Jamniczky János, 2. Rüll János orvos szigorló volt. A indulók között szerepelt Witt László még jelenleg is élő kuriai bíró is. Ugyanekkor tervbe vették már egy evezőscsapat alakítását. Ezen tervet Igali Szvetó zári bari földbírtokos adta és Reberits Károly borbélymester támogatása mellett, egy érdekes evezős házat is tervezett. Ezután 1882–88 között kisebb próbálkozások és tervek voltak, amelyek azonban komoly egyesülésben nem nyilvánultak meg.

1888-ban azonban jelentős lépés történt az egyesítés megvalósulása érdekében, mert a gondolat tetet ölt és lerakták a ma is fennálló MTE-nek alapjait. A Mohácsi Kaszinó Egyesület lelkes és agilis fiatal gárdája belátja, hogy a szellemi és lelki-

nevelés mellett a testet is művelni kell, amely azonban intenzív és összetartóan csak úgy érhető el, hogyha komoly egyesületben tömörülnek. Az alapítási gondolata, dr. Tauszik (Török) Emilől származik és dr. Rüll János ma is élő ny. igazgatófőorvos hathatós támogatása mellett indul utnak.

1888 október 12-én 26 mohácsi ifjút hívott össze dr. Tauszik Emil mint kezdeményező egy Mohácsra alakítandó »Torna Egylet« létesítésének megbeszélésére a »Caszino« helyiségébe.

Október 17-én, szerdán este 8 órakor 18-an ültek össze előzetes értekezletre, amelyről jegyzőkönyvet vettek fel és a következő lényegesebb határozatokat hozták. A fontos értekezleten megjelentek névsora: Auber István, Blau Mór, Goldarbeiter Emil, Kerekes János, Löbl Lipót, Littauer Miksa, Merkner Gyula, ifj. Peitler Imre, Pinka László, Révai Soma, Rosenthal Lipót, dr. Rüll János, dr. Rüll Béla, Uzrik Géza, dr. Tauszik Emil, ifj. Witt József, Visnovszky Sándor és Zsibory József. Az értekezlet egyhangulag

— **Lövész siker.** Egy évvel ezelőtti adunk hírt **Vattai Elemér** gyógyszerész gönyüi lövész sportbéli sikereiről. Az 1937. évről a következőkben számolunk be: Az országos bajnokságban nagy ezüst érmet nyert és jó helyezéssel VII. oszt. versenyzőből III. oszt. minősítették. A pécsi lövészversenyen 3. elso díjat és egy ezüstserleget nyert. A gönyüi polg. egyesület évadzáró lövész versenyén, a nemzetközi junior, közséni senior és kapás-lövésben első helyezést ért el. Felesége az idén ill. tavaly tavaly kezdett versenyezni, a hölgyversenyben első lett, a hármás öszszített versenyben szintén első és evvel az eredményével a gönyüi lövészparancsnok tiszteletdíjéért az ezüstserleget nyerte. A szép siker bizonyára örömet fog okozni a sportbarátok körében, amihez mi is gratulálunk.

— **Halálozás.** **Petre Józsefné** született **Kedves Mária** folyó hó 7-én reggel 7 órakor életének 27-ik évében meghalt. Temetése vasárnap, folyó hó 9-én délután fél 4 órakor lesz a Szent István utca 21. sz. gyászházából.

— **Női szabó ipari tanfolyam.** Hétfőn, folyó hó 3-án női szabó ipari tanfolyam kezdődött. A tanfolyam előadói: Általános ismeretek, ipari, jogi, közigazgatási ismeretek: **Dr. Bartók Lajos** I. o. aljegyző, iparhatósági biztos, OTI ismeretek: **Takács József** OTI. tisztviselő, adóismeretek: **Arató János** adófelügyelő, ipari könyvvitel: **Kecskés Lajos** polgári iskolai igazgató, Anatómia: **Dr. Faltay János** főorvos, villamos-ság: **Magyar Villamosművek Országos Szövetsége** kiküldötte, szakismeretek: **Hajdu József** budapesti női szabó. A tanfolyam előadásai: január 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 és február 4 és 5-ön lesznek. A mohácsi női szabók igen szívesen fogadták a tanfolyamot s azon teljes számmal vesznek részt.

— **Mohács város virillistái.** Mohács megyei város képviselő-testülete legutóbbi gyűlésén megállapította a virillisták névjegyzékét. Ezen alapon a következők lettek képviselőtestületi tagok: **Virág Ferenc** püspök, Pécs, 43,154.38, özv. Szauerborn Károlyné földbirtokos, Baja, 3,146.34, dr. Beck Alajos ügyvéd 2,906.64, dr. Róna Dezső ügyvéd 2,438.12, Hainess Elemér ügyvéd 2,089.76, Tihanyi János plébános 2,070.98, özv. Wolf Zsigmondné, magánzó 2,035.50, özv. Nemeth Lipótné, magánzó 1,904.89, Rosenthal Lajos kereskedő 1,802.70, Weiller Zoltán, kereskedő 1,800.77, dr. Csascher Jakab ügyvéd 1,685.74, dr. Fischer Ernő ügyvéd 1,628.82, Gatti Mihály, földbirtokos, Gara 1,507.31, Jahoda József, bank-tisztviselő 1,450.78, Roheim Jenő, mérnök 1,436.62, Lehmann Lajos, magánzó 1,433.52, Schmidt Károly, gyógyszerész 1,423.12, Berger József, kereskedő 1,407.02, Sziebert Ferenc dr. neje, kereskedő 1,344.10, dr. Schwartz Béla ügyvéd 1,271.46, Schweissguth Pál, gyógyszerész 1,260.44, Rosenthal Tivadar kereskedő 1,260.35, Káldor Oszkár, kereskedő 1,256.27, Fazekas András, kereskedő 1,242.84, Freund Imre, kereskedő 1,242.84, dr. Krausz Győző, kir.

körjegyző 1,209.04, Varga Pál, kocsmáros 1,174.34, Halász László, kereskedő 1,153.74, özv. Alt Gyuláné, magánzó 1,149.82, dr. Berger László, orvos 1,148.46, pengő adóval. — Póttagok: dr. Miskolci Gyula, ügyvéd 1,142.26, dr. Németh Kálmán, ügyvéd 1,112.64, özv. Auber Istvánné, magánzó 1,110.63, Trebitscher Imre, kereskedő 1,108.52, özv. Armuth Ferencné, magánzó 1,105.79, Popper Sándor, kereskedő 1,081.42, Vattay Albert, ügyvéd 1,042.28, Ehrenfeld Antal, kereskedő 1,036.65, Guttman Manó, kereskedő 1,033.10, Breuer Pál és neje, kereskedő 1,026.24 pengő adóval.

— **Az MTE története.** Lapunk mai számában egy közleménysorozatot kezdünk meg. Az 50 éves fennállását ünneplő Mohácsi Torna Egyesület történetét ismertetjük. Régi, régi emberek, elfelejtett események kerülnek felszínre az elsárgult jegyzőkönyvekből s úgy hisszük, hogy nemcsak a sportembereket, de másokat is érdekelni fogják a közlemények.

— **Egy félreértett átirat és következményei.** Egy nagyobb szállítmány szarvasmarhát indítottak utnak Jugoszláviába. A jószág nagyobb része Baranyából származott s amikor a jugoszláv határhoz ért a szállítmány, a szerb kirendeltség megtiltotta a tovább szállítást azzal, hogy a mohácsi járásban száj- és körömfájás járvány van. A szállító cég azonnal telefonon kért segítséget a miniszteriumból. Innen a jugoszláv hatóságokhoz telefonáltak s közölték, hogy téves információ alapszik a hír, mert eddig még Baranyában száj- és körömfájás nem fordult elő. A válasz az volt, hogy a batinai főszolgabíró előtt fekszik a mohácsi járás főszolgabírójának hivatalos átirata, amely jelenti, hogy a mohácsi járásban igenis van járvány. A miniszterium most a mohácsi járás főszolgabíróját hívta fel telefonon, ahol meglepetve hallották a közlést s kijelentették, hogy ilpen átirat nem ment a batinai főbíróhoz. Utána néztek, hogy egy általában ment e valami hivatalos átirat oda s akkor megállapították, hogy a mohácsi főbírói átirat az iránt érdeklődött, hogy a batinai járásban van-e járvány s kérte, hogy amennyiben igen, ezt közöljék. Ugyalátszik ezt az átiratot rosszul fordították le szerb nyelvre s ebből történt a félreértés. Ezt aztán tisztázták s végre is a szállítmány sok izgalom és sok telefonálás után végre elindulhatott rendeltetési helyére.

— **Közgyűlés.** A Mohácsi I. Katona Hadastyan Egyesület folyó évi január hó 9-én délután 2 órakor a **Schäffer**-féle vendéglőben levő egyesületi helyiségében tartja 45-ik évi rendes közgyűlését. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. Zircszámadás és a jövő évi költségvetés előterjesztése. 4. Számvizsgálóbizottság jelentése. 5. Leltár felolvasása. 6. Tisztikar kiegészítése. 7. Indítványok. Határozatképtelenség esetén január hó 16-án a tagok számára való tekintet nélkül a közgyűlést megtartják.

— **Hasznos vadak élelmezése.** A földmivelési miniszter utasította a törvényhatóságok első tisztviselőit, hogy a nagy havazásokra való tekintettel hívják fel sürgősen a vadászterületek tulajdonosait, illetve bérlőit, hogy a hasznos vadak élelmezéséről gondoskodjanak.

— **Józan Szilveszter . . .** Az idei Szilveszter esti mulatságok csak egy két helyen sikerültek. Általában, a mult évekhez hasonlóan mindenhol kevesebben voltak s a legtöbb helyen sehogyan sem alakult ki a máskor spitzes, mámoros szilveszteri hangulat. Az emberek — mint megállapították — józanok maradtak. Hajnali hazafelétérők józan fejjel, csendesesen ballagtak haza s még csak kisebb csendháborítás sem fordult elő, amint a rendőrség közli. Ki tudja mit jelent ez? Éreznek-e valami rosszat előre az emberek az új esztendőről, vagy pedig igen kevés pénzmag akadt a zsebekben . . .

— **Az OTI ban sok baj van . . .** A 33-as bizottság nemrégiben foglalkozott a társadalombiztosításra vonatkozó egyes intézkedések módosításáról kiadott rendelettel. Ennek tárgyalása kapcsán **Szell József** belügyminiszter kijelentette, hogy maga is tudja, hogy az OTI ban sok baj és o'yan kérdés van, amely megszüntetésre van. — Ez a megállapítás a legilletékesebb helyről történt s így reméljük az is, hogy éppen innen megindul a baj gyógyítása is, még pediglen mielőbb.

— **Ebék bejelentése.** Mohács megyei város polgármestere a vármegyei elbirtási szabályrendelet 4 § a alapján felhívja mindazokat, kik ebet tartanak, hogy ebeiket adóztatás céljából január hó 20-ig Mohács megyei város adóhivatalánál (mindenki saját kerületében) jelentésük be, mert annak elmulasztása esetén az abból származó következményeket viselni fogják. A bejelentő lapok ugyanott kaphatók.

— **Korcolyapálya és magasfeszültségű áram.** Kaptuk a következő levelet: A villanytelep mellett korcolyapálya van. A pálya felett magasfeszültségű áram vezet. Mellette pedig egy feliratos tábla, amely szerint a magasfeszültségű áram miatt előforduló balesetekért nem vállalnak felelősséget. A kérdés ezután, hogy történhet-e ott oly baleset, amelyből a korcolyázóknak baja származhat? Ha a figyelmeztetés ott van, ez azt jelenti, hogy igen, ha pedig igen, akkor a korcolyázást meg kell tiltani. Nem elég a figyelmeztetés, hanem a veszélyességet kell megszüntetni, mert leginkább fiatal lányok, fiúk járnak, akik ezt a figyelmeztetést nem is veszik szigoruan s a szülők esetleg majd csak akkor értesülnek róla, ha baj történt.

— **Anyakönyvi statisztika 1937. évről.** Bejegyezve összesen 352 születési eset, ebből kórházi születés 118, halva születettek száma: 15. A 337 élve született közül 169 fiú és 168 leány. Az élve születettek közül meghalt 1937-ben összesen 36. Házasságkötés volt: 134, ebből vegyes 15. Haláleset volt összesen 346. Ebből 186 férfi, 160 nő, kórházi halott volt: 78.

— **Három mázsa halat loptak.** A főhercegi uradalom mohácsi dunai bárkájáról feljelentés tettek a rendőrségen, hogy ismeretlen tettesek hosszabb idő óta dezsmálják a halállományt. Először a bárka nyílása melletti résen vettek ki halat, több esetben, majd amikor ezt bezegezték, most a záróvasak felfeszítésével feltörték a bárkát. A kár három métermázsa hal. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **Uj iskolatípusok.** A kultuszminiszterium három törvényjavaslaton dolgozik, amelyek új iskolatípusokat kreálnak. Az egyik a gazdasági irányú szakiskola lesz, amelyben az oktatás gyakorlatibb irányú lesz s célja a gazdasági pályák megkedveltetése. A második javaslat a liceumról és a tanítóképzőről szól. Uj leányiskola lesz a harmadik javaslat szerint, amely anyanevelő és emellett egészségügyi, gazdasági és háztartási, valamint művészeti pályára is előkészíti a leányokat.

— **Helyreigazítás.** Mult számunkban közöltük a vármegyei betétek mohácsi elhelyezését. Mint velünk közlik értesülésünk egyik része téves volt, amennyiben a Dálbaranyai Bank r. t. is 4000 pengős betétet kap a vármegyétől.

— **Befagyott a Duna.** Az állandó kemény hideg meghozta a mohácsiak hidját. Pénteken reggel a jég megállt és befagyott a Duna. Öt perc múlva már az első vakmerő szigeti át is indult rajta. Csónakot húzott maga mellett s ennek segítségével sikeresen partra is ért.

— **A Legelőtársaság közgyűlése.** A Mohácsi Legelőtársaság elnöksége ezuton közli tagjaival, hogy évi rendes közgyűlést folyó évi január hó 23-án délután 3 órai kezdettel, az Erdőbirtokosság irodájában tartja meg. A tagokat ezennel meghívja az elnök.

— **Találtatott egy drb gyűrű.** Igazolt tulajdonosa a rendőrkapitányságon átvetheti.

— **Anyakönyvi bejegyzések szerint:** 1937. évi dec. hó 31-től 1938. jan. hó 7-ig. **Születések:** Ribli József, Szabó Zsuzsanna, Fretsch József László, Alabert István, Vaszics Aranka, Szics István. **Házasságkötések:** Birger Samu és Szász Lilla. **Halálozások:** Kis János 78 éves, Szics István 1 napos, Fretsch József László 3 napos.

Eladó ház

Kossuth Lajos utca 17. számú ház eladó.

Piukovics Áron.

Ház eladás.

Szentháromság utca 27. sz. alatti ház

eladó.

Cím a kiadóhivatalban.

— **Fagyhullám az egész országban.** A héten még hidegebbre fordult az időjárás. — 30 C fog alá süllyedt a hőmérséklet. Mohácson szerdán a Dunán 23, a városban 22 fokot mértek. Ilyen hideg idő évek óta nem volt. A legutolsó igen hideg időjárás 1929-ben volt Mohácson, amikor — 26 C fok alá süllyedt a hőmérséklet.

— **Angliában tilos Krisztust filmen megsemmisíteni.** Nemrégiben *Patton* János dr. igen érdekes és feltűnést keltő cikket írt lapunkban egyes vallásos filmek ellen. Igen érdekes lesz ezzel kapcsolatban megemlíteni, hogy most Angliában megszigorították az ilyen filmek készítését. Így a szentek életét csak úgy lehet filmre venni, ha beszédeiket szóról-szóra szentírás szerint idézik. Krisztust pedig egyáltalán nem szabad filmre vetíteni.

Vetésforgó és összeállítási szabályai.

Ha egy zseborában a szerkezetet alkotó kereknek nincsenek rendes helyükre beillesztve, akkor hiába hordjuk azt aranyláncsal a zsebünkben, azzal időt mérni nem tudunk soha.

Igy van ez a vetésforgóval is... Ha a vetésforgóban a növények nem az igényük szerint vannak beosztva, hiába vannak akkor megfelelő éghajlati és talajviszonyok — megfelelő csapadék és osztlás, kívánatos hőmérséklet, jó talajösszetétel és fekvés — gazdálkodásunk jövedelmező nem lesz, sőt sok esetben a helytelen vetésforgó összeállítása még ráfizetést is vonhat maga után.

A rosszul összeállított vetésforgóban a növények csak ocsu-termetést adnak és így a gazdának nem jövedelmez, hanem hatalmas ráfizetést nyújtanak. Ezért a helyes vetésforgó összeállításánál a következőkre legyünk figyelemmel.

Tudjuk azt, hogy vannak növények, melyek sok tápanyagot igényelnek, viszont vannak olyanok, melyek igénytelenségük folytán kevesebb tápanyagból is megfelelő terméssel növelik a gazda jövedelmét. Eszerint — röviden összefoglalva megkülönböztetünk, nagyon zsaroló, kevésbé zsaroló, és talajkímélő növényeket.

Nagyon zsaroló növények pld. a kapás és ipari növények — tengeri, répa, kender, len, napraforgó stb. ezek sok tápanyagot igényelnek, ezért a közvetlen istállótrágyázást megkövetelik, azonban azt ezek úgy, mint az egykaszalatu növények, meg is használják. Vannak azonban olyan nagyon zsaroló növények is mint pld. a burgonya, kender, len stb., hogy igénylik a közvetlen istállótrágyázást, azért mégsem helyes alájuk adni, mert a közvetlen istállótrágyázás, minőségük rovására megy és az egyes gombabetegségek iránt fogékonyabbá válnak.

Kevésbé zsaroló növényekhez a gabonaféléket soroljuk buza árpa stb. ezeknél mindig az előveteményük alá adjuk a trágyát, mert ellenkező esetben egyenlőtlen érésüvé válnak, könnyen megdülnek, a gabonaroszda könnyen felléphet, sőt még az istállótrágyában levő gommagvak miatt el is gázósodhatnak.

Talajkímélő növényekhez pillangós virágú, egy kaszalatu és évelő takarmány növények tartoznak. Ezeknek kívánatos tulajdonságuk, illetőleg berendezésük, hogy a gyökérzetükön nitrogéngyűjtő baktériumok vannak, melyek élettársulatot élnek és így a létfenntartásukhoz, nem a földből, hanem a levegőből vesznek fel a szükséges nitrogént. Ezeknél is az előveteményük alá adjuk az istállótrágyát, mert sok nitrogén veszteségünk származna, ha a pillangós virágú növények nem a talajból veszik fel a nitrogént, hanem a levegőből és így az istálló trágyázással a talajba vitt nitrogén kiguzogódik, mert a talaj a nitrogént nem köti le.

A növények által elvont tápanyagokat legalább 4, legfeljebb 5 évenként 150—200 q istállótrágyával pótolnunk kell, mert átlagosan az istállótrágyának első évben 50, 2. évben 25, 3. évben 15, 4. évben 10 % a enyészik el a talajban. Tehát látjuk azt, hogy egyszerű istállótrágyázás átlagban 4 évig tart, ezért gondoskodnunk kell a szükséges trágyatermelésről, hogy a talajunkat 4 évenként kellő trágyázással tudjuk résztesíteni.

Egyes növények mint pld. a tengeri, répa évelő takarmánynövények, erőteljes mély gyökérzettel bírnak és így főleg a talaj alsóbb rétegét használják ki a gabona félék, még pedig sekély gyökérzetük folytán a talaj felsőbb rétegeiből táplálkoznak. Az előbbieket mélyen gyökerező, az utóbbiakat sekélyen gyökerező növényeknek nevezük.

Vannak gyomnevelő és gyomirtó növények is. Gyomnevelő növények azok, melyek közt a gyomok minden irtási veszélytől mentesek és így tetszésük szerint növekedhetnek virágozhatnak, magot érlelhetnek és azokat kihullatva nagymértékben szaporodhatnak. Gyomnevelő növények pld. a gabonafélék, mert a köztük levő gyomok a magjukat beérlelik és aratás alkalmával kihullajtják azt és így a talajunk tulságosan gyomossá válik. A kapás és a takarmánynövényeket gyomirtó növényeknek nevezzük, mert a köztük levő gyomokat még zöld állapotban kapálással kaszálással kiirtják.

Vannak növények melyek talajelőkészítésükhöz hosszú időt igényelnek, viszont vannak olyanok melyek alá a talajt, rövid idő alatt kellőképpen elő lehet készíteni. Pld. az őszi gabonánövények alá a talajelőkészítés, háromszori szántásból és boronálásból áll mégpedig egyik szántást a másik után csak 4—6 hétre alkalmazzuk, hogy kellőképpen beérjen s a talaj struktú-

rája — összetétele — morzsalékos legyen. Ellenben a tavaszi növények talajelőkészítése mindig csak az őszi megszántott talajok egyszeri, vagy többszöri porhanyításából áll.

Ismerünk egymással összeférő és egymással nem összeférő növényeket is. Egymással összeférő növények azok, melyeket közvetlen egymásután is lehet termeszteni ha a talaj kellő táperőben van. A tápdus — öserejű — földekben a kapás és kalászos növényeket szokták közvetlen egymásután termelni, azonban mégsem helyes ez az eljárás, mert a talajt helytelenül egyoldaluan használják ki és az egyes kártevők tulságosan elszaporodnak. Ha pedig mégis kénytelenek volnánk közvetlen egymásután kalászos növényt termeszteni, akkor előbb mindig az igényesebbet vessük és utána tegyük az igénytelenebbet. Pld. először búzát és utána a rozst vagy pedig először az árpát és utána vessük a zabot.

Tehát a vetésforgó összeállításánál az említetteket szem előtt kell tartani, mert különben a talajunkat kellőképpen kihasználni nem tudjuk! Vagyis ügyelnünk kell arra, hogy nagyon zsaroló után kevésbé zsaroló kerüljön, sekélyen gyökerezőt mélyen gyökerező váltsa fel, gyomnevelőt gyomirtó kövess. Továbbá egyik növény lekerültétől a másik növény vetéséig legyen annyi idő, hogy a talajt kellőképpen előkészíthessük. Az egymással nem összeférő növények közvetlen egymásután termelését okvetlen mellőzzük. Az évelő takarmány növényeket — lucerna, baltacin — a forgón kívül hagyjuk, s ha már nem adnak kielégítő termést akkor kiszántjuk, talajunkat a forgóba vesszük, részükre pedig ugyanakkora területet kiszakítunk a vetésforgóból. Ily módon való összeállítás szerint a „norfolki” négyes vetésforgó volt beosztva I. évben cukorrépa — # — frissen trágyázva, II. takarmányárpa

lóherével, III. évben lóhere, IV. évben buza.

Ha az említett növényeket sorra vesszük, látjuk, hogy az elhangzott feltételek megtalálhatóak, a cukorrépa nagyon zsaroló, gyomirtó és mélygyökerező a tavaszi árpa ellenben sekélyen gyökerező gyomnevelő és kevésbé zsaroló, a lóhere megint mélygyökerező gyomirtó és talajkímélő, a buza viszont kevésbé zsaroló gyomnevelő és sekélyen gyökerező.

A norfolki négyes vetésforgót azonban ne úgy értsük, hogy csak az említett növényeket termelhetjük sikeresen, hanem csak az a fontos, hogy a vetésforgóban a növények az említett igények és feltételek szerint kerüljenek egymás után: vagyis I. évben kapás trágyázva # II. évben tavaszi kalászos, III. évben takarmány, IV. őszi kalászos. Így aztán a norfolki négyes vetésforgó teljesen megfelel, ami aztán mindenkor meg is állja a helyét, mert eszerint a növények kívánatos terméssel boldogítják a gazda napjait.

Tehát az említettek alapján látjuk, hogy a vetésforgó összeállítása egy kis szorgalmat szaktudást követel, ami fontos tudnunk, mert különben a talajnak tökéletlen kihasználása a termés folytonos csökkenésére vezet, melynek jó védelem nélkül maradás, sok esetben pedig a tönkremenés a gazda végzete.

Sárok Szemző Gazdaság. 1937. december hó.

Pécsi József
c. gyak.

Felelősszerkesztő:

BÁN ANDRÁS

Laptulajdonos és kiadó:

FRIDRICH OSZKÁR

Eladó egy

Borpumpa

Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

2 darab használt jó karban levő diófa ágy és 1 „Vampir” pórszivógép
Cím a kiadóhivatalban.

Eladó

vadászfegyver

1 darab 5 lövetű 16-os Browning fegyver sörétes.

Cím a kiadóhivatalban.

A Magyarország kliring-akciójának tagjai.

Az alábbi cégek a Magyarország kliring-szerveit a feltüntetett % arányában készpénz gyanánt fogadják el. Vásároljon az alábbi cégeknél a Magyarország kliring-szerveit felhasználásával, hogy megtakaríthassa előfizetési díját.

Mohács

- Bádogos:**
Hemrich Ottó,
Horthy Miklós ut. 46. 3%
- Ékszerész, aranyműves, rádió és villamossági cikkek:**
Páncsics Márk, Echo rádióház,
Ujváros-ház-épület 2%
- Előnyomda és kézimunkaüzlet:**
Mayer Ferencné, Ujváros-ház-
épület. 2%
- Fűszerkereskedő:**
Simon Gyula utóda, Stranczinger
Sándor, Kossuth Lajos u. 73. 2%
- Ujság:**
MOHÁCSI HIRLAP hirdetésekénél. 2%
- Url és női fodrász:**
Szeidl László, Horthy M. u. 26. 5%
- Url, női és ortopédcipész:**
Pazaurek József, Király u. Város-
ház-épület. 3%
- Url szabó:**
Rupp János, saját szövetraktára
Szentháromság u. 1. 5%
- Vaskereskedő:**
Bauer Károly, Horthy Miklós ut
50. 2% durva áruknál 1%
- Vendéglő:**
Blum Márton, Horthy Miklós u. 31.
5%

Eladó

a Riha mellett 7000 □-öl és
a Cselei hegyen 2300 □-ölnyi
föld. Érdeklődni lehet

Dr. Horváth Lajos
Ugyvédnél.

FÜZÖT

a legutóbbi divat szerint és
egészségügyi haskötőt
jutányosan készít

Till Borbála

okl. fűzőkészítő mester
Mohács, Vörösmarty u. 18. sz.

Keresek azonnali belépésre,
fiatal, munkaszerető
fűszerkereskedő segédet

Pap József
fűszerkereskedő,
Mohács

Eladó

1000 négyszögöl föld, melynek
fele szőlő és fele szántóföld, új
presházzal és berendezéssel
együtt, a II. Lajos szobor
közeliében.

Érdeklődni lehet:

Vadász ucca 33. szám alatt.

Órák

a legmodernebb kivitelben nagy választékban. Doxa,
Tissot, Omega és Junghans gyártmányok.

Órajavítás és eladás 1 évi jótállással.

Szemüvegekben nagy távol és rövidlátóknak

Modern keretek. — Alkatrészek. — Üvegek darabszám is.

SZIVÓS és RITTERNÉ MOZI MÉLLETT.

ÉKSZEREK nagyon olcsón!

Arany, ezüst beváltása! HITELFORRÁS utján 6 havi részlet.

Heti előjegyzési-, fali-,
házi-, tárcá- és zseb-
naplók

1938. évre

nagy választékban
kaphatók

Fridrich Oszkár

könyv- és papirkereskedésében, Mohács.

FIGYELEM!

Órat, arany-ezüst ékszer a leg-
olcsóbban vehet.

TORT ARANYAT, ezüstöt a legdrágábban adhat el

Páncsitsnál

Mohács Ujváros-háza.

Javítást, vésést gyorsan és olcsón személyesen készítenek.

Ugyanott a világhírű **Tungsram égő, osillár,**
rádió és villanszerelési anyag kaphatók.

Piaci árak: a szerda heti piacán:

Buza	—	19 70 P
Zab új	—	14.— P
Rozs új	—	17.— P
Arpa új	—	14.— P
Tengeri m.	—	11.— P
Bab	—	18 50 P

Kényelmesen berendezett

butorozott szoba

külön bejárattal

KIADÓ

Sz:chenyi-tér 13.

Irodába leányt

4 polgárral heti háromszori
bejárással keres

Varga gépgyár.

Eladó

a temető mellett egy
ház. ugyanott egy
fiakker és egy luxus
szán.

Cim a kiadóhivatalban.

Perfekt szakácsnő

vagy magányos úrhoz
házvezetőnőnek hosszú
bizonyítvánnyal elhe-
lyezkedne január 15-ére
vagy február 1-jére.

Cim:

Barabás Mártonné, Mohács
Felső Dunasor 14. sz.

Értesítés.

Értesitem a nagyérdemű kö-
zönséget, hogy JENŐ HERCEG
ucca 37 szám alatt

asztalos műhelyt

nyitottam. Kérem az igen tisztelt
vevő közönség szives támogatását.
Teljes tisztelettel!

Tóth Pál

műbutor és parket asztalos.

Figyelem!

Egy importált eredeti belga
vérderes színű és egy sárga
ménél

fedeztetést vállalok

Keszler József
Lánycsók.

SZŐLŐVESSZŐ ELADÁS

Elsőrendű gyökeres szőlőjív-
nyok Berlanderi alanyon 8 fillér
I. Ripária alanyon 7 fillér
gyökeres vadvessző 4 fillér
gyökeres hazai vessző 4 fillér

Ujdonságok különböző árak
mellett kaphatók

A vesszőkért jótállást vállalok.

ifj. Béres András

Abasár, Főut 93. Heves megye

Miniszterileg engedélyezett
szőlőtelep.